

FN:s säkerhetsrådsresolution 1325

Sammanfattning

Utrikesutskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2014/15 och 2015/16 om implementering av FN:s säkerhetsrådsresolution 1325.

I betänkandet finns fyra reservationer (M, V, L, KD).

Behandlade förslag

18 yrkanden i motioner från den allmänna motionstiden 2014/15 och 2015/16.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Utskottets överväganden.....	5
Implementering av FN:s resolution 1325	5
Motionerna.....	6
Utskottets ställningstagande.....	7
Övriga yrkanden	11
Reservationer	12
1. Implementering av FN:s resolution 1325, punkt 1 (M)	12
2. Implementering av FN:s resolution 1325, punkt 1 (V)	12
3. Implementering av FN:s resolution 1325, punkt 1 (L)	13
4. Implementering av FN:s resolution 1325, punkt 1 (KD)	14
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	15
Motioner från allmänna motionstiden 2014/15	15
Motioner från allmänna motionstiden 2015/16	16
<i>Bilaga 2</i>	
Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet i förslagspunkt 2	18

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Implementering av FN:s resolution 1325

Riksdagen avslår motionerna

2014/15:140 av Stig Henriksson m.fl. (V) yrkandena 18 och 19,

2014/15:1880 av Birgitta Ohlsson m.fl. (FP) yrkandena 5 och 6,

2014/15:2321 av Kerstin Lundgren (C) yrkande 12,

2015/16:1994 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 2,

2015/16:2714 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 10 och

2015/16:2971 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 5.

Reservation 1 (M)

Reservation 2 (V)

Reservation 3 (L)

Reservation 4 (KD)

2. Övriga yrkanden

Riksdagen avslår motionerna

2014/15:2325 av Lena Ek (C),

2014/15:2436 av Désirée Pethrus (KD) yrkandena 2 och 3,

2014/15:2441 av Désirée Pethrus (KD) yrkandena 1–4,

2015/16:1427 av Monica Green (S),

2015/16:2292 av Désirée Pethrus (KD) och

2015/16:2808 av Lawen Redar (S).

Stockholm den 14 januari 2016

På utrikesutskottets vägnar

Kenneth G Forslund

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kenneth G Forslund (S), Karin Enström (M), Olle Thorell (S), Sofia Arkelsten (M), Julia Kronlid (SD), Pyy Niemi (S), Valter Mutt (MP), Göran Pettersson (M), Krister Örnfjäder (S), Björn Söder (SD), Birgitta Ohlsson (L), Sofia Damm (KD), Maria Andersson Willner (S), Sotiris Delis (M), Lotta Johnsson Fornarve (V) och Jamal Mouneimne (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlar utrikesutskottet 18 motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2014/15 och 2015/16 som rör kvinnor, fred och säkerhet i svensk utrikespolitik. Implementering av FN:s säkerhetsrådsresolution 1325 ägnas särskild uppmärksamhet. Flera motionsyrkanden i betänkandet är föremål för förenklad beredning och avstyrks av utskottet i ett särskilt avsnitt.

Under riksdagsåret 2013/14 behandlade utrikesutskottet ett betänkande om kvinnor, fred och säkerhet (2013/14:UU7). Arbetet med att genomföra säkerhetsrådsresolution 1325 var t.ex. också en del av betänkande 2014/15:UU15 om FN och mänskliga rättigheter i svensk utrikespolitik och ett återkommande inslag vid behandlingen av propositioner om internationella insatser.

Eftersom kvinnors roll i fred och säkerhet är en integrerad del av arbetet i den freds- och säkerhetsbyggande verksamheten inhämtar utskottet löpande information genom bl.a. inkommande och utgående besök men även via budgetpropositionen. Kvinnor, fred och säkerhet lyftes fram vid ett besök vid Folke Bernadotteakademin i oktober 2015, och inom ramen för beredningen av ärendet höll utskottet ett informationsmöte med paraplyorganisationen Operation 1325 i november 2015.

Under ärendets beredning har Folkpartiet liberalerna (FP) bytt namn till Liberalerna (L).

Utskottets överväganden

Implementering av FN:s resolution 1325

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett antal motionsyrkanden relaterade till implementering av FN:s resolution 1325.

Jämför reservationerna 1 (M), 2 (V), 3 (L) och 4 (KD).

Bakgrund

År 2000 antog FN:s säkerhetsråd resolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet. Resolutionens huvudsakliga syfte är att öka kvinnors deltagande i arbetet för fred och säkerhet samt att stärka skyddet för kvinnor och flickor i konfliktsituationer. Sju resolutioner, som har utvecklat och fördjupat innehållet i resolution 1325, har därefter antagits – 1820 (2008), 1888 (2009), 1960 (2010) och 2106 (2013) om sexuellt våld i väpnade konflikter, 2122 (2013) om kvinnors deltagande i förebyggande av konflikter, 1889 (2009) om kvinnors deltagande i postkonfliktsituationer samt 2242 (2015) som syftar till att förbättra genomförandet av 1325 och efterföljande resolutioner.

Under 2015 gjordes en högnivåöversyn av implementeringen av 1325 inom FN. Som ett underlag för översynen beställde generalsekreteraren en rapport kring implementeringen av resolution 1325 som lämnades in till FN i oktober 2015 – A Global Study on the Implementation of United Nations Security Council resolution 1325. Den globala rapporten visar på framsteg som har gjorts, ger en klar bild över de utmaningar som kvarstår och lyfter fram flera rekommendationer. I samband med denna översyn och att det är 15 år sedan resolution 1325 antogs av FN:s säkerhetsråd fick frågan om kvinnor, fred och säkerhet stor uppmärksamhet under 2015.

Sedan 2011 har FN ett strategiskt ramverk för kvinnor, fred och säkerhet, vilket bl.a. innehåller 26 indikatorer för utvärdering, för att främja genomförandet av resolution 1325 och relaterade resolutioner. Utifrån de 26 indikatorerna rapporterar FN:s generalsekreterare årligen till FN:s säkerhetsråd när det gäller genomförandet av resolution 1325.

Sedan 2008 har EU en övergripande strategi för genomförandet av FN:s säkerhetsråds resolutioner 1325 och 1820 och det tillhörande operativa dokumentet om den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik (GSFP). I juli 2010 antog EU 16 indikatorer för att utvärdera genomförandet av den övergripande strategin. Samtliga indikatorer har bäring på berörda paragrafer i EU:s övergripande strategi. En rapport och utvärdering utifrån de 16 indikatorerna läggs fram för EU:s kommitté för utrikes- och säkerhetspolitik (Kusp).

Arbetet med kvinnor, fred och säkerhet lyftes fram i EU:s strategiska ramverk om mänskliga rättigheter och demokrati, i EU:s prioriteringar i FN 2012–2015 samt i de rådslutsatser som antogs om EU:s agerande på MR-området i FN-forum under 2015. Europeiska rådet antog i oktober 2015 en Gender Action Plan för tidsperioden 2016–2020.

Sverige antog, som ett av de första länderna i världen, en nationell handlingsplan för implementering av FN:s resolution 1325. I oktober 2015 var det 53 länder som antagit en nationell handlingsplan. Regeringens första handlingsplan för genomförande av FN:s säkerhetsrådsresolution 1325 omfattade perioden 2006–2008. För närvarande verkställs en handlingsplan för perioden 2009–2012, som regeringen har förlängts t.o.m. 2015.

Handlingsplanen har tre övergripande mål för implementeringen av 1325. I samband med den senaste förlängningen av handlingsplanen fattade regeringen beslut om sju nationella indikatorer för att följa upp genomförandet av den svenska nationella handlingsplanen för FN-resolution 1325. Regeringen har gett Folke Bernadotteakademin (FBA), Försvarsmakten, Kriminalvården, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Rikspolisstyrelsen och Sida i uppdrag att med hjälp av indikatorerna årligen redovisa hur de har genomfört handlingsplanen. FBA har det övergripande ansvaret att sammanställa myndigheternas genomförande av den nationella handlingsplanen på årsbasis. Indikatorerna rör bl.a. andelen svensk utsänd personal som i sin missionsförberedelse har genomgått 1325-relaterad utbildning och antalet kvinnor som rekryterats till internationella freds- och säkerhetsfrämjande insatser.

I regeringsdeklarationen 2014 uttrycktes att regeringen är en feministisk regering som ska verka för att kvinnor och män ska ges samma makt att forma samhället och sina liv. I utrikesdeklarationen 2015 kungjorde statsrådet att Sverige ska driva en feministisk utrikespolitik, motverka diskriminering av kvinnor och förbättra kvinnors villkor. Regeringen konkretiserade den feministiska utrikespolitiken i Utrikesförvaltningens handlingsplan för feministisk utrikespolitik 2015–2018 med fokusområden för år 2016. I den framgår att arbetet med att implementera resolution 1325 om kvinnors deltagande i konfliktlösnings- och återuppbyggnadsprocesser är en central del av den politiken.

Motionerna

I kommittémotion 2015/16:2971 av Karin Enström m.fl. yrkande 5 menar Moderaterna att kränkningar av kvinnors rättigheter är ett av de största hindren för demokrati och ekonomisk utveckling. Här betonar motionärerna vikten av att skydda kvinnor mot övergrepp samt att kvinnor i samma utsträckning som män får tillgång till utbildning, förvärvsarbete och äganderätt. Sverige har därför ett intresse av och ansvar för att FN-resolutionerna 1325 och 1820 genomförs nationellt och internationellt i all freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet och inom humanitära insatser.

I kommittémotion 2014/15:1880 av Birgitta Ohlsson m.fl. yrkande 5 menar Folkpartiet att Sverige i FN ska driva frågan om att uppmärksamma kvinnors särskilt utsatta situation under krig och konflikter. Folkpartiet betonar att särskild kraft måste ägnas åt att stoppa massvåldtäkter som en form av vapen och avskaffa strafflöshet för sexuellt och annat våld mot kvinnor och flickor.

I yrkande 6 lyfter Folkpartiet fram vikten av utbildning i genuskunskap samt i FN-resolutionerna 1325 och 1820 för deltagare vid internationella operationer.

I kommittémotion 2014/15:140 av Stig Henriksson m.fl. yrkande 18 anser Vänsterpartiet att regelbunden rapportering skulle underlätta för riksdagen och civilsamhället att följa arbetet med implementering av FN:s resolution 1325. Vänsterpartiet föreslår därför att regeringen årligen redovisar arbetet med att implementera FN-resolution 1325 för riksdagen. I yrkande 19 anser Vänsterpartiet att Sverige bör verka för att samtliga samarbetsländer vid internationella insatser ska ha en nationell handlingsplan för att implementera FN:s resolution 1325.

I kommittémotion 2015/16:1994 av Désirée Pethrus m.fl. yrkande 2 anser Kristdemokraterna att Sverige bör verka för att EU sätter upp tydliga mål för att efterleva FN:s resolution 1325 i alla konflikter där EU involveras.

I kommittémotion 2015/16:2714 av Sofia Damm m.fl. yrkande 10 menar Kristdemokraterna att Sverige måste kräva att FN:s resolution 1325 med kraft aktualiseras för att se till att kvinnor får inflytande i fredsarbete och det planeringsarbete som utförs efter ett fredsavtal. Kristdemokraterna pekar även på att kraftfulla åtgärder krävs för att förhindra den stora omfattningen av sexuella övergrepp som pågår i olika konflikter runt om i världen.

Centerpartiet anför i den enskilda motionen 2014/15:2321 av Kerstin Lundgren yrkande 12 vikten av att Sverige ska vara en drivande kraft för att FN-resolutionerna 1325, 1820 och 1960 ska vara en viktig grund i allt arbete för att förebygga och lösa konflikter.

Utskottets ställningstagande

Jämställdhet mellan kvinnor och män är en grundläggande målsättning för svensk utrikespolitik. I enlighet med Sveriges nationella handlingsplan betonar utskottet att Sverige som medlem i FN ska bidra till genomförandet av FN:s säkerhetsresolution 1325 och efterföljande resolutioner. Utskottet betonar att uppfyllandet av kvinnors och flickors grundläggande mänskliga rättigheter är såväl en skyldighet inom ramen för internationella åtaganden som en förutsättning för Sveriges bredare utrikespolitiska mål om utveckling, demokrati, fred och säkerhet.

Utskottet vill framhålla, vilket anges i den nationella handlingsplanen, att ansvaret för att genomföra resolution 1325 är gemensamt och sträcker sig från det civila samhället till internationella organisationer. Utskottet delar regeringens bedömning att den nationella handlingsplanen har bidragit till att

stärka och effektivisera det sammantagna svenska åtagandet att genomföra 1325.

Utskottet konstaterar att i oktober 2015 hade 53 länder antagit en nationell handlingsplan för implementeringen av FN:s resolution 1325. Dessa handlingsplaner måste ses som ett viktigt redskap för implementeringen av FN:s resolution 1325.

Utskottet pekar på vikten av att arbeta med ett helhetsgrepp där implementeringen inriktas mot Sveriges nationella verksamhet och arbetet i samarbetsländer, regionalt samt internationellt.

Utskottet konstaterar att regeringen påbörjat arbetet med att förnya den nationella handlingsplanen för implementering av resolution 1325. Utskottet välkomnar att Sverige i arbetet med att revidera den nationella handlingsplanen har hållit konsultationer med berörda aktörer i Sverige och fem konflikt- och postkonfliktländer: Afghanistan, Colombia, Demokratiska republiken Kongo, Liberia och Palestina.

Utskottet noterar att den svenska handlingsplanen gällde t.o.m. 2015. Utskottet förutsätter att regeringen påskyndar arbetet med att revidera och besluta om den nationella handlingsplanen.

Utskottet konstaterar att regeringen bedriver en feministisk utrikespolitik. Regeringens feministiska utrikespolitik konkretiserades under hösten 2015 i en handlingsplan för utrikesförvaltningen. Denna handlingsplan anger riktningen för arbetet med hjälp av sex breda långsiktiga mål som möjliggör att arbetet bedrivs i linje med såväl politiken för global utveckling som Agenda 2030 och andra nationella och internationella åtaganden. Genom att systematiskt omsätta ett jämställdhetsperspektiv i utrikespolitikens alla delar kan Sverige vara en global röst och förespråkare för jämställdhet och kvinnors och flickors rättigheter. Regeringen fäster stor vikt vid insatser till stöd för kvinnors rättigheter, egenförsörjning och självbestämmande. Kvinnors och flickors sexuella och reproduktiva rättigheter samt insatser mot könsrelaterat våld och människohandel prioriteras.

Utskottet välkomnar nuvarande och tidigare regeringars aktiva roll i det internationella arbetet med 1325-agendan. Utskottet konstaterar t.ex. att Sverige kommer att fortsätta att arbeta för att sexuellt våld i konflikter är ett centralt säkerhetshot och att Sverige driver denna fråga i FN. Utskottet konstaterar vidare att Sverige inom ramen för konfliktrelaterat sexuellt våld samarbetar med Internationella brottmålsdomstolens (International Criminal Court, ICC) chefsåklagare för att motverka straffrihet för sexuellt och könsbaserat våld i väpnade konflikter och för att stärka nationell lagstiftning mot förövare.

Utskottet noterar att regeringen arbetar för kvinnor som politiska aktörer och stöttar kvinnors rätt och möjligheter att organisera sig och utöva politisk makt och politiskt inflytande. Utskottet anser att ett fokus på kvinnors och flickors aktörskap och egenmakt är en central del i freds- och säkerhetsbyggande verksamhet, och utskottet betonar, i överensstämmelse

med en av slutsatserna i FN:s globala rapport om 1325, att kvinnligt deltagande ökar chansen till en hållbar fred.

Det framkommer i den globala rapporten att fredsfördrag underskrivna mellan 1990 och 2000 endast refererade till kvinnor i 11 procent av tillfällena. Utskottet noterar att denna siffra har höjts till 27 procent under tiden efter FN:s resolution 1325 och att de sex fördragen som förhandlades fram under 2014 innehöll 67 procent referenser till kvinnor, fred och säkerhet. Vidare vill utskottet framhålla en studie av fredsförhandlingar mellan 1992 och 2011, som den globala rapporten hänvisar till, som pekar på att endast 9 procent av alla medlare är kvinnor. Utskottet välkomnar därför att regeringen arbetar med att stärka medlingskompetensen hos, och på sikt skapa nätverk mellan, kvinnliga medlare i Norden och i andra delar av världen. Utskottet noterar att regeringen gett detta uppdrag till Folke Bernadotteakademien. I december 2015 samlades några av världens främsta kvinnliga fredsmäklare samt representanter från civilsamhället, FN, EU och utländska regeringar i Stockholm för ett högnivåmöte för att diskutera kvinnors deltagande i fredsprocesser och medling.

Utskottet konstaterar att kvinnor och flickor tillhör de viktigaste målgrupperna för Sveriges internationella bistånd mot bakgrund av att kvinnor i jämförelse med män generellt sett har mindre makt och oftare är utsatta för diskriminering. Utskottet ser det som värdefullt att insatser ska göras som stärker jämställdhet och förbättrar förutsättningarna för kvinnor att vara aktiva aktörer i demokratiseringsprocesser och utöva inflytande över offentligt beslutsfattande.

För att ytterligare stärka genomförandet av resolution 1325 har Sverige aktivt bidragit till de översyner som genomförts i FN. Utskottet konstaterar att vikten av att ett jämställdhetsperspektiv integreras i all policyutveckling har särskilt framhållits.

Utskottet noterar att uppmärksamheten kring resolution 1325 under hösten 2015, utifrån att det är 15 år sedan resolutionen antogs i säkerhetsrådet, har resulterat i en förnyad kraft i arbetet med kvinnor, fred och säkerhet. Utskottet noterar vidare att utrikesministern deltog i tillställningar i samband med FN:s 70-årsjubileum i oktober där även resolution 1325 uppmärksammades. Utrikesministern deltog bl.a. i två seminarier om kvinnligt deltagande i fredsprocessen i Mali respektive Syrien. Utskottet vill uppmärksamma de framsteg i arbetet med kvinnor, fred och säkerhet som FN:s globala rapport om resolution 1325 från 2015 betonar. Samtidigt är det viktigt att fortsatt uppmärksamma de utmaningar som kvarstår enligt rapporten. Utskottet framhåller vikten av att uppmärksamma och verka för att genomföra de rekommendationer som framkommit vid 2015 års högnivåöversyn av resolutionen i FN.

Utskottet välkomnar att jämställdhet finns med som ett eget mål, mål 5, i de globala målen för hållbar utveckling som FN antog i september 2015 och som är universella.

Utskottet stöder initiativet Call to Action on Protection from Gender-Based Violence in Emergencies som lanserades i november 2013. Call to Action syftar till att mobilisera stater, humanitära organisationer och andra aktörer att vidta åtgärder för att förbättra hur könsbaserat våld hanteras vid humanitära kriser, t.ex. genom att öka ansvarsutkrävningen. Sverige övertog ledningen i Call to Action den 1 januari 2016. Initiativets handlingsplan, the Call to Action Road Map 2016–2020, lanserades av Sveriges och USA:s utrikesministrar i samband med FN:s 70-årsjubileum i New York i oktober 2015. Utskottet noterar att Sverige avser bedriva ett aktivt ordförandeskap och bevaka att kvinnors och flickors rättigheter beaktas såväl förebyggande som i hanteringen av våldet.

Utskottet anser att Sverige inom ramen för EU-samarbetet bör vara fortsatt pådrivande för att göra resolution 1325 till en naturlig del i planeringen, utformningen, genomförandet och utvärderingen av EU:s civila och militära krishanteringsinsatser, liksom i andra konfliktförebyggande och fredsfrämjande aktiviteter. Utskottet noterar att Sverige aktivt bidragit till framtagandet av EU:s nya jämställdhetsplan som innebär att jämställdhet blir en integrerad del i hela EU:s externa agerande, och inte bara i utvecklingssamarbetet.

Utskottet välkomnar att Sverige, tillsammans med Danmark och Finland, har lyckats driva igenom ett förslag om att inrätta en högnivårådgivare för jämställdhet inom EU:s utrikestjänst (EEAS) med uppdrag att säkerställa att unionen på ett effektivare sätt implementerar resolution 1325.

Utskottet förordar att Sverige även fortsättningsvis ska verka för att jämställdhetsrådgivare ska delta i EU:s krishanteringsinsatser och för att kunskapen om resolution 1325 ska öka inom GSFP. Utskottet vill understryka vikten av att Sverige även framöver bemannar uppdrag som jämställdhetsrådgivare i EU:s GSFP-insatser.

Utskottet anser att Sverige även fortsättningsvis ska vara ett gott exempel genom att nationellt verka för att genomföra målsättningen att öka andelen kvinnor i de civila och militära fredsfrämjande insatserna, inklusive i chefs- och beslutsfattande befattningar.

Utskottet konstaterar att Sverige också aktivt driver genomförandet av resolution 1325 inom Nato och Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE).

Utskottet ser vikten av att dialog och samverkan sker med sammanslutningar av länder och regioner. Hit hör, bland många andra, Sydostasiatiska nationers förbund (Asean), Afrikanska unionen (AU), Amerikanska samarbetsorganisationen (OAS) och Arabförbundet. Utskottet ser som positivt att Sverige, tillsammans med Österrike och Norge, assisterat etableringen av ett program för gender, fred och säkerhet inom AU:s avdelning för fred och säkerhet.

Utskottet anser att Nordic Centre for Gender in Military Operations (NCGM) på Försvarmaktens internationella centrum (Swedint) har en betydelsefull uppgift att genomföra och utvärdera arbetet med

genusperspektiv i internationella insatser. Utskottet menar att NCGM ska vara ledande när det gäller utbildning i genderfrågor av militär personal som ska ut i fält. Utskottet noterar att den utbildning som NCGM bedriver höjer den militära kompetensen i genderfrågor nationellt och internationellt.

Utskottet konstaterar att Folke Bernadotteakademien erbjuder utbildningar för jämställdhetsrådgivare och inom resolution 1325 till svensk och internationell personal som deltar i civila krishanteringsinsatser.

Utskottet delar regeringens mål om att all personal, civil som militär, som Sverige sänder ut till insatser internationellt ska vara utbildad i och ha kunskap om kvinnors och mäns behov och roller i konflikt- och postkonfliktsituationer.

Utskottet noterar att regeringen inför riksdagen i dag redogör för arbetet med att genomföra resolution 1325 och relaterade resolutioner genom bl.a. budgetpropositionen och skrivelsen om verksamheten i EU.

Utskottet vill exemplifiera och påminna om tidigare betänkanden och yttranden som har berört ovannämnda ämnesområde: 2013/14:UU7 (om kvinnor, fred och säkerhet), 2014/15:UU15 (om FN och mänskliga rättigheter i svensk utrikespolitik), 2014/15:UFöU5 (om den säkerhetspolitiska inriktningen av Sveriges försvar 2016–2020), 2013/14:UU12 och 2013/14:UU20 (som betonat att Sverige aktivt ska lyfta fram frågor om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter i nationell och internationell politikutformning), 2015/16:UFöU1 (om fortsatt deltagande i den militära utbildningsinsatsen i norra Irak), 2015/16:UFöU2 (om fortsatt svenskt deltagande i Natos utbildnings- och rådgivningsinsats RSM i Afghanistan), 2014/15:UFöU3 (om svenskt deltagande i Förenade nationernas stabiliseringsinsats i Mali) och 2012/13:FöU14 (om jämställdhet och genusfrågor).

Mot denna bakgrund föreslår utskottet att riksdagen avstyrker motionerna 2014/15:140 yrkandena 18 och 19, 2014/15:1880 yrkandena 5 och 6, 2015/16:1994 yrkande 2, 2015/16:2714 yrkande 10, 2015/16:2971 yrkande 5 och 2014/15:2321 yrkande 12.

Övriga yrkanden

Utöver de motionsyrkanden som behandlas tidigare i detta betänkande finns i betänkandet även motionsvis framförda förslag som är föremål för förenklad motionsbehandling i enlighet med en promemoria som utskottet fastställde den 16 oktober 2014 (Förenklad motionsberedning under valperioden 2014–2018). Utskottet har under beredningen av ärendet funnit att de yrkanden som redovisas i bilaga 2 inte är aktuella för något tillkännagivande från riksdagen. Ett enigt utskott avstyrker de nämnda motionerna.

Reservationer

1. Implementering av FN:s resolution 1325, punkt 1 (M)

av Karin Enström (M), Sofia Arkelsten (M), Göran Pettersson (M) och Sotiris Delis (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2015/16:2971 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 5 och avslår motionerna

2014/15:140 av Stig Henriksson m.fl. (V) yrkandena 18 och 19,

2014/15:1880 av Birgitta Ohlsson m.fl. (FP) yrkandena 5 och 6,

2014/15:2321 av Kerstin Lundgren (C) yrkande 12,

2015/16:1994 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 2 och

2015/16:2714 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 10.

Ställningstagande

Kränkningar av kvinnors rättigheter är ett av de största hindren för demokrati och ekonomisk utveckling. Först när kvinnor i samma omfattning som män får tillgång till utbildning, förvärvsarbete och äganderätt samt kan skyddas mot övergrepp kan ett lands utveckling ta verklig fart. Vi ska därför lägga fortsatt stor kraft på dessa områden inom såväl utvecklingsarbetet som övrigt internationellt arbete. FN-resolutionerna 1325 och 1820 om kvinnors och barns situation i väpnade konflikter är viktiga verktyg i kampen mot flera av dessa problem. Sverige har därför ett särskilt intresse av och ansvar för att resolutionerna genomförs nationellt och internationellt i all freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet och inom humanitära insatser.

2. Implementering av FN:s resolution 1325, punkt 1 (V)

av Lotta Johnsson Fornarve (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2014/15:140 av Stig Henriksson m.fl. (V) yrkandena 18 och 19 samt avslår motionerna

2014/15:1880 av Birgitta Ohlsson m.fl. (FP) yrkandena 5 och 6,

2014/15:2321 av Kerstin Lundgren (C) yrkande 12,

2015/16:1994 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 2,

2015/16:2714 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 10 och

2015/16:2971 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 5.

Ställningstagande

Det är viktigt att Sverige agerar både nationellt och internationellt för att förbättra arbetet med FN:s resolutioner 1325 och 1820. Regelbunden rapportering skulle göra det lättare för såväl riksdagen som det civila samhället att följa arbetet med implementeringen av FN:s resolution 1325. Regeringen bör därför årligen till riksdagen redovisa arbetet med att implementera FN:s resolution 1325. En annan viktig aspekt handlar om inkludera ett genusperspektiv i de internationella militära insatserna. Om Sverige är det enda landet som arbetar med FN:s resolution 1325 är risken stor att frågorna om kvinnors säkerhet försvinner. Sverige bör verka för att alla samarbetsländer vid internationella insatser ska ha en handlingsplan för att implementera FN:s resolution 1325.

3. Implementering av FN:s resolution 1325, punkt 1 (L)

av Birgitta Ohlsson (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2014/15:1880 av Birgitta Ohlsson m.fl. (FP) yrkandena 5 och 6 samt avslår motionerna

2014/15:140 av Stig Henriksson m.fl. (V) yrkandena 18 och 19,

2014/15:2321 av Kerstin Lundgren (C) yrkande 12,

2015/16:1994 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 2,

2015/16:2714 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 10 och

2015/16:2971 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 5.

Ställningstagande

Det ligger i Sveriges intresse att tydligare än i dag verka för att kvinnor världen över ska åtnjuta sina mänskliga rättigheter, inkluderat rätten till sin egen kropp som för många kvinnor är särskilt hotad i konflikter, krig och i länder där våldsmonopolet fallit samman. När rättsstatens principer slutar att upprätthållas drabbas kvinnor allra värst. Här måste Sverige i FN driva frågan om att uppmärksamma kvinnors särskilt utsatta situation. Detta innebär att Sveriges politik för mänskliga rättigheter ska prioritera kvinnans friheter, rättigheter och möjligheter. Särskild kraft måste ägnas åt att stoppa massvåldtäkter som en form av vapen och avskaffa strafflöshet för sexuellt och annat våld mot kvinnor och flickor. En viktig aspekt för kvinnors särskilt utsatta situation under krig och konflikter rör internationella fredsfrämjande insatser. Det internationella samfundet måste oftare än i dag med militär makt ingripa i konfliktsituationer. Vid internationella operationer är det avgörande att deltagare får utbildning både i genuskunskap i allmänhet och i synnerhet i säkerhetsrådets resolutioner 1325 och 1820.

4. Implementering av FN:s resolution 1325, punkt 1 (KD)

av Sofia Damm (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2015/16:1994 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 2 och

2015/16:2714 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 10 och

avslår motionerna

2014/15:140 av Stig Henriksson m.fl. (V) yrkandena 18 och 19,

2014/15:1880 av Birgitta Ohlsson m.fl. (FP) yrkandena 5 och 6,

2014/15:2321 av Kerstin Lundgren (C) yrkande 12 och

2015/16:2971 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 5.

Ställningstagande

Mot bakgrund att det i år är 20 år sedan kvinnokonferensen i Beijing ägde rum och 15 år sedan FN:s säkerhetsråd antog resolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet anser jag att Sverige måste kräva att FN:s resolution 1325 med kraft aktualiseras - detta för att se till att kvinnor får inflytande i fredsarbetet och det planeringsarbete som utförs efter ett fredsavtal. Vidare anser jag att Sverige bör verka för att EU sätter upp tydliga mål för att efterleva resolution 1325 i alla konflikter där EU involveras.

BILAGA I

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2014/15

2014/15:140 av Stig Henriksson m.fl. (V):

18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen årligen bör redovisa arbetet med att implementera FN:s resolution 1325 för riksdagen.
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att alla samarbetsländer vid internationella insatser ska ha en handlingsplan för att implementera FN:s resolution 1325.

2014/15:1880 av Birgitta Ohlsson m.fl. (FP):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige i FN ska driva frågan om att uppmärksamma kvinnors särskilt utsatta situation under krig och konflikt.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att lyfta fram vikten av utbildning för deltagare vid internationella operationer i genuskunskap samt i FN-resolutionerna 1325 och 1820.

2014/15:2321 av Kerstin Lundgren (C):

12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om efterlevnaden av FN:s resolutioner 1325, 1810 och 1960.

2014/15:2325 av Lena Ek (C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att öka kvinnors deltagande i freds- och säkerhetspolitiken.

2014/15:2436 av Désirée Pethrus (KD):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör verka för ett stärkt skydd mot hedersrelaterat våld för flickor som befriats från Islamiska staten i Irak och Levanten, Isil.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att mobilisera världssamfundet i sökandet efter och befrielsen av flickor som har kidnappats av Isil.

2014/15:2441 av Désirée Pethrus (KD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör fortsätta att verka för att FN:s säkerhetsråds resolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet vinner gehör och efterlevs såväl nationellt som globalt.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige även framöver bör verka för att samtliga av EU:s medlemsstater antar nationella handlingsplaner för FN:s säkerhetsråds resolution 1325.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det inom EU bör sättas upp tydliga mål för att efterleva FN:s säkerhetsråds resolution 1325 vid hanteringen av olika väpnade konflikter där EU är involverad.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att revidera den nuvarande svenska handlingsplanen för att genomföra FN:s säkerhetsråds resolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet.

Motioner från allmänna motionstiden 2015/16

2015/16:1427 av Monica Green (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av ett fortsatt svenskt engagemang för en jämställd värld och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1994 av Désirée Pethrus m.fl. (KD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att EU sätter upp tydliga mål i syfte att efterleva resolution 1325 i alla konflikter där EU involveras och tillkännager detta för regeringen

2015/16:2292 av Désirée Pethrus (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att EU sätter upp tydliga mål i syfte att efterleva resolution 1325 i alla konflikter där EU involveras, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2714 av Sofia Damm m.fl. (KD):

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige måste kräva att FN:s resolution 1325 med kraft aktualiseras för att se till att kvinnor får inflytande i fredsarbete och det planeringsarbete som görs efter ett fredsavtal och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2808 av Lawen Redar (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att implementera FN:s agenda för kvinnor, fred och säkerhet i det globala förebyggande arbetet, agera mot det sexuella våldet i krig och konflikt samt för jämställt bistånd och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2971 av Karin Enström m.fl. (M):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen i avsnitt 2.3 Ökad frihet för världens kvinnor och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet i förslagspunkt 2

2014/15:2325 av Lena Ek (C)

2014/15:2436 av Désirée Pethrus (KD) yrkandena 2 och 3

2014/15:2441 av Désirée Pethrus (KD) yrkandena 1–4

2015/16:1427 av Monica Green (S)

2015/16:2292 av Désirée Pethrus (KD)

2015/16:2808 av Lawen Redar (S)